

HANES Y GYMDEITHAS NOTARI

Y Gymdeithas Notari yw'r sefydliad sy'n cynrychioli oddeutu 900 Notari neu Noteriaid Cyhoeddus yng Nghymru a Lloegr. Mae aelodaeth i'r gymdeithas yn agored i bob Notari yng Nghymru a Lloegr.

Sefydlwyd y Gymdeithas yn 1882 ac fe'i gwnaed yn gymdeithas gorfforedig yn 1907. Mae Noteriaid wedi ymarfer o dan awdurdod Archesgob Caergaint ers 1553 o ganlyniad i'r Ddeddf Trwyddedau Eglwysig 1553 ac maent wedi eu rheoleiddio gan un o lysoedd hynaf Lloegr, y Llys Cyfadran, sy'n cael ei lywyddu gan y Barnwr Eglwysig uchaf.

NOTERIAID: CANGEN HYNAF Y PROFFESIWN CYFREITHIOL

Mae Noteriaid yng Nghymru a Lloegr yn llunio'r trydydd gangen a'r hynaf o'r proffesiwn cyfreithiol yn y Deyrnas Unedig. Gellir olrhain eu gwreiddiau i'r amser pan feddiannwyd Prydain gan y Rhufeiniad. Yn union fel Noteriaid mewn gwledydd sydd ag awdurdodaeth gyfraith sifil, mae Noteriaid yng Nghymru a Lloegr yn ymgymryd â phob math o waith cyfreithiol an-gynhennus. Yn effeithiol maent yn Gyfreithwyr Cyfraith Sifil neu Noteriaid sy'n ymarfer mewn awdurdodaeth Cyfraith Gwlad ac yn bont rhwng yr awdurdodau Cyfraith Sifil a'r awdurdodaeth Cyfraith Gwlad yng Nghymru a Lloegr.

CYMHWYSO FEL NOTARI CYHOEDDUS YNG NGHYMRU A LLOEGR

Er mwyn cymhwyso fel Notari mae'n rhaid cael gradd gan Brifysgol a phasio'r Diploma Ôl-radd mewn Ymarfer Notari, Cyfraith Rufain a Chyfraith Breifat Ryngwladol sy'n cael ei ddarparu gan Brifysgol Caergrawnt. Unwaith y bydd y Notari posibl yma wedi pasio ei diploma ôl-radd, gall ef neu hi ddeisebu i'r Llys Cyfadran am "Gyfadrn".

Mae "Cyfadran" yn rhoi'r awdurdod i Notari i ymarfer. Caiff hyn ei ddilyn gan ddwy flynedd o oruchwyliaeth o dan Notari profiadol a dim ond pan fydd hwn wedi ei gwblhau yn foddhaol y mae hi'n bosibl ymarfer heb oruchwyliaeth. Mae angen i Noteriaid fod ag indemnïad proffesiynol llawn ac yswiriant ffyddlondeb. Swyddfa'r Gyfadran sy'n rheoleiddio Noteriaid. Am wybodaeth bellach ymwelwch â'r wefan:

www.facultyoffice.org.uk

BETH MAE NOTARI YN EI WNEUD YNG NGHYMRU A LLOEGR?

Mae Notari yn paratoi Deddfau Notariol, yn cynnwys Deddfau dilys, sydd yn bennaf yn ddogfennau sy'n cael eu gweithredu yng Nghymru a Lloegr ar gyfer eu defnyddio unrhyw le yn y byd. Mae hyn yn cynnwys drafftio, adolygu ac egluro dogfennau cyfreithiol ar gyfer defnydd y tu allan i'r DU.

Mae dau fath sylfaenol o Ddeddf Notariol; y rhai hynny mewn ffurf breifat a'r rhai mewn ffurf Gyhoeddus,

Y ffurf breifat yw pan fo Notari yn atodi Tystysgrif Notariol, er mwyn dilysu dogfen a'i gynnwys ac felly yn ei drosi i Ddeddf Notariol.

Y ffurf Gyhoeddus yw Deddf sy'n cael ei ddrafftio gan Notari, a fydd yn cynnwys gwiriad hunaniaeth, gallu cyfreithiol a deallusrwydd o'r ddogfen ac ymwybyddiaeth o'i chynnwys, gan gadarnhau awdurdod i fynd i mewn i'r trafodyn e.e. yn achos corff corfforaethol, a hefyd dilysu'r cynnwys yn dilyn gwirio'r un fath.

Mae gan Noteriaid yr awdurdod a'r grym i wneud pob math o waith cyfreithiol a gaiff ei wneud gan gyfreithwyr, oni bai am waith cynhennus. Mae hon yn sefyllfa debyg iawn i sefyllfa'r Notari mewn awdurdodaeth Cyfraith Sifil. Felly mae Noteriaid yn delio â thrawsgludo, profiant ac Ewysyllau a phob math arall o waith cyfreithiol masnachol a phreifat an-gynhennus.

RÔL NOTERIAID MEWN HELPU BUSNES A DINESYDD

Mae Deddfau Notariol Noteriaid yn cael eu hadnabod fyd-eang ers canrifoedd ac mae hyn, yn wir, wedi caniatáu i ddinasyddion a busnesau i gylchredeg yn rhydd. Yn y modd yma mae Noteriaid yn hwyluso masnach a bywyd i'r dinesydd cyffredinol gan fod Deddfau Notariol yn eu caniatáu i fyw eu bywydau a'u busnesau bob dydd yn rhydd, am gost resymol a heb oedi gormodol.

RÔL Y GYMDEITHAS NOTERIAID

Mae gan y gymdeithas Noteriaid rôl eang ac mae'n cynnwys addysg, datblygiad proffesiynol parhaus a chynrychiolaeth ryngwladol yn ogystal â datblygiad rheolau proffesiynol. Caiff y Gymdeithas Noteriaid ei rhedeg gan ei Chyngor o oddeutu 25 aelod sydd â'r Llywydd yn bennaeth arno. Mae hefyd Ysgrifennydd sydd â gofal dros y weinyddiaeth yn ogystal â Swyddog Addysg.

Y Gymdeithas Noteriaid /
The Notaries Society
Old Church Chambers
23 Sandhill Road
St James
Northampton NN5 5LH

Website: www.thenotariessociety.org.uk

SÊL SWYDDOGOL Y NOTARI

Mae Notari yn dal sêl swyddogol ac mae gan Ddeddfau Notariol yng Nghymru a Lloegr rym dystiolaethus. Mae Deddfau Notariol o dan lofnod a sêl Notari yn cael eu hadnabod fel tystiolaeth o swyddog cyfreithiol swyddogol cyfrifol ym mhob gwlad triwyr byd. Mae Rheolau Achosion Sifil Llys Goruchaf barnweinyddiad Cymru a Lloegr - rheol 32.20 yn nodi y "Gall Deddf Notariol neu Offeryn gael ei dderbyn mewn tystiolaeth heb brawf pellach fel sy'n ddilys briodol yn unol â gofynion y gyfraith oni bai y profir y cyferbyniol"

Mae Noteriaid Cyhoeddus wedi cael ei hapwyntio drwy awdurdod cyfreithiol yng Nghymru a Lloegr ers y drydedd ganrif ar ddeg. Y Ddeddf Trwyddedau Eglwysig 1533, a grëwyd gan Lys Cyfadran Archesgob Caergaint, sef y Llys hynaf yn Lloegr. Mae gan y Llys y pŵer i apwyntio Noteriaid Cyhoeddus drwy weithredu drwy ei lywydd, Meistr y Cyfadranau. Mae Deddf y Llys a Gwasanaethau Cyfreithiol 1990 a Deddf Gwasanaethau Cyfreithiol 2007 yn cadarnhau'r pwerau hyn i'r Meistr. Fel swyddogion y gyfraith a deiliaid o Swyddfa Gyhoeddus y Notari Cyhoeddus, mae gan y Noteriaid Cyhoeddus amrywiaeth eang o ddyletswyddau ac maent yn cynnwys paratoi a llunio Deddfau Dilys ac Offerynnau preifat a chyhoeddus o dan eu llofnodion a seliau swyddogol, sy'n cael eu derbyn a'u hadnabod trwy'r byd.

Mae'r ffaith fod Noteriaid yng Nghymru a Lloegr yn swyddogion cyhoeddus yn cael ei wneud yn berffaith glir gan eu teitlau o Noteriaid Cyhoeddus neu Gyhoeddus Noteriaid mewn amryw Ddeddfau'r Senedd.

THE OFFICERS OF THE NOTARIES SOCIETY OF ENGLAND AND WALES

The President:

Anthony W Northey M.A., LL.M.(Cantab) M.B.A., T.E.P.

Address: 88 Dunstable Street Amphil Beds MK45 2JR
Tel: +44 (0)1525 750750
Fax: +44 (0)1525 402392
Email: AWN@SharmanLaw.co.uk

The Vice President:

Michael Lightowler LL.B (Soton)

Address: Cathedral Place, Brentwood, Essex, CM14 4ES
Tel: +44 (0)1277 268333
Fax: +44 (0)1277 268330
Email: notary@notaryservices.co.uk

Immediate Past President:

Tom Hoyle LL.B (Soton)

Address: 12 Richmond Terrace Blackburn Lancashire BB1 7BG
Tel: +44 (0)1254 274000
Fax: +44 (0)1254 274002
Email: thomas.hoyle@roebuckslaw.co.uk

Secretary: Christopher Vaughan

Address: Old Church Chambers 23 Sandhill Road
St James Northampton Northamptonshire NN5 5LH
Tel: +44 (0)1604 758908
Fax: +44 (0)1604 751960
Email: secretary@thenotariessociety.org.uk

Administrator: Rosemary Dunford B.A. (Hons)

Address: PO Box 226 Melton Woodbridge Suffolk IP12 1WX
Tel: +44 (0)1394 380436
Fax: +44 (0)1394 383772
Email: admin@thenotariessociety.org.uk

Treasurer: Nigel Harding LL.B (Lond), T.E.P.

Address: King's Shade Walk 123 High Street Epsom KT19 8AU
Tel: +44 (0)1372 729555
Fax: +44 (0)1372 742101
E-mail: nigel.harding@twmsolicitors.com

Education Secretary: Roger Patten LL.B (Hons)

Address: Number One Pride Place, Pride Park, Derby, DE24 8QR
Tel: +44(0)1332 556 377
Email: roger.patten@derbynarypublic.co.uk

Cymdeithas Noteriaid Cymru a Lloegr

Sefydlwyd 1882

Welsh Version

The Notaries Society
Company Registered Number No. 0093175
Registered in England and Wales